

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

601 56 Brno, Joštova 8

ROZHODNUTÍ

Č.j.: S 101/01-1805/01

V Brně dne 11. října 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 101/01, zahájeném dne 11. září 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Interbrew S.A., se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie, zastoupená Mgr. Vladimírou Hájkovou, Lovells Association, se sídlem Slovanský dům, Na Příkopě 22, 110 00 Praha 1, na základě plné moci, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

rozhodnutí:

Spojení společností Interbrew S.A., se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie a Brauerei Beck GmbH & Co. KG, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo, k němuž dochází na základě Smlouvy o prodeji ze dne 5. srpna 2001, kterou uzavřeli dosavadní komanditisté společnosti Brauerei Beck GmbH & Co. KG, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo, jako prodávající, dále společnost Ameli GmbH, nyní zapsaná pod jménem David Hundertsiebenundwanzigste Vermögensverwaltungs-GmbH v obchodním rejstříku ve Frankfurtu nad Mohanem, jako kupující a společnost Interbrew S.A., se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie, jako ručitel, a v jejímž důsledku získá společnost Interbrew S.A., se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie, nepřímou kontrolu nad společností Brauerei Beck GmbH & Co. KG, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo, je spojením soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Toto spojení soutěžitelů se podle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

povoluje.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 11. září 2001 na návrh společnosti Interbrew S.A., se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie (dále jen „Interbrew“), zastoupené Mgr. Vladimírou Hájkovou, Lovells Association, se sídlem Slovanský dům, Na Příkopě 22, 110 00 Praha 1, na základě plné moci ze dne 31. srpna 2001, správní řízení S 101/01 ve věci udělení povolení ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 15 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“).

Pokud jde o účastníka správního řízení o povolení spojení soutěžitelů, k němuž dochází, podle § 12 odst. 3 zákona o ochraně hospodářské soutěže, převodem obchodních podílů podniku, povinnost podat návrh na povolení spojení je podle § 15 odst. 2 zákona uložena soutěžiteli, který má získat možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik, což je v tomto případě společnost Interbrew. Ta se také následně ve smyslu § 21 odst. 1 zákona stala účastníkem uvedeného správního řízení.

Ke spojení soutěžitelů dochází ve smyslu § 12 odst. 3 zákona tím, že na základě Smlouvy o prodeji ze dne 5. srpna 2001, kterou uzavřelo 66 z 67 dosavadních komanditistů společnosti Brauerei Beck GmbH & Co. KG, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo, jako prodávající, dále společnost Ameli GmbH, nyní zapsaná pod jménem David Hundertsiebenundwanzigste Vermögensverwaltungs-GmbH v obchodním rejstříku ve Frankfurtu nad Mohanem (dále jen „Ameli“), jako kupující a společnost Interbrew, jako ručitel, dojde k převodu 80,02 % obchodního podílu společnosti Brauerei Beck GmbH & Co. KG, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo (dále jen „Brauerei Beck“) na společnost Ameli. Zbýlých 19,98 % obchodního podílu společnosti Brauerei Beck je v držení společnosti Haake-Beck Brauerei GmbH (dále jen „Haake-Beck“), jež je samotná z 99,04 % dceřinou společností Brauerei Beck. K tomu aby společnost Ameli, respektive Interbrew získala 100% kontrolu nad

Brauerei Beck, není tedy nezbytné, aby byl předmětem převodu i podíl společnosti Haake-Beck. V důsledku uvedené transakce získá společnost Interbrew prostřednictvím své 100% dceřiné společnosti Ameli nepřímou kontrolu nad společností Brauerei Beck, ve smyslu ust. § 12 odst. 3 zákona.

Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení,
- dokladu o zaplacení správního poplatku,
- ověřené plné moci k zastupování účastníka řízení,
- formuláře vztahujícího se ke spojení,
- ověřeného překladu Smlouvy o prodeji,
- informací o spojovaných společnostech (zejména seznamy dceřiných společností, seznamy zákazníků, výroční zprávy),
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 39/01 ze dne 26. září 2001. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Za účelem ověření podkladů poskytnutých účastníkem řízení Úřad rovněž oslovil významné tuzemské soutěžitele, kteří na trhu ČR konkurují spojujícím se subjektům. Žádný z těchto oslovených soutěžitelů nevznesl námitky proti povolení posuzovaného spojení, ani nevyjádřil své obavy o zachování hospodářské soutěže.

V souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění. Zástupce účastníka řízení této možnosti využil. Po seznámení se spisem nebyly vzneseny žádné připomínky ani návrhy na doplnění důkazů a podkladů pro rozhodnutí.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **Interbrew S.A.**, se sídlem Grand Place 1, 1000 Brusel, Belgie, se zabývá především výrobou a distribucí piva na americkém kontinentě, v Evropě a asijském Tichomoří. Celkem se pivo společnosti Interbrew prodává více než ve 110 zemích celého světa.

Interbrew je ovládána skupinou Stichting Interbrew, která je svěřeneckou organizací zakládajících akcionářů Interbrew s hlasovacími právy, a kteří drží přibližně 63 % akcií Interbrew. Kolem 35 % akcií je v rukou drobných akcionářů. Celosvětový obrat skupiny Interbrew v roce 2000 činil přibližně Kč.

Člen skupiny společnosti Interbrew, společnost Interbrew Central European Holding B.V., je majoritním akcionářem s podílem 96,8 % akcií ve společnosti Pražské pivovary, a.s., se sídlem Nádražní 84, Praha 5, IČ 45273693 (dále jen „Pražské pivovary“), která byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1512, dne 5. května 1992. Pražské pivovary se zabývají výrobou a dodávkami piva v České republice a jeho importem do řady evropských zemí. Celosvětový čistý obrat společnosti Pražské pivovary činil v loňském roce asi Kč.

Mimo akcie, jež drží v Pražských pivovarech, nekontroluje Interbrew přímo ani nepřímo žádný jiný podnikatelský subjekt v České republice.

Společnost **Brauerei Beck GmbH & Co. KG**, se sídlem Am Deich 18/19, Brémy, Německo, je komanditní společností založenou podle německého práva. Dosud byla pod kontrolou svých 67 komanditistů, z nichž 66 jsou fyzické osoby s 80,02% obchodním podílem a dále společnost Haake-Beck s 19,98% podílem, jež je sama z 99,04 ve vlastnictví Brauerei Beck. Komanditisté společnosti Brauerei Beck vedle podílů v této společnosti drží také podíly ve společnosti St. Pauli Brauerei Wilh. Brandt GmbH Co. KG (dále jen „St. Pauli“). To znamená, že společnosti Brauerei Beck a St. Pauli jsou dosud sesterskými společnostmi. Podíly v St. Pauli budou před vlastním uskutečněním spojení převedeny přímo na Brauerei Beck (80,02 %) a na Haake Beck (19,98 %). Společnost St. Pauli se tak stane dceřinou společností společnosti Brauerei Beck.

Společnost Brauerei Beck přímo ani nepřímo neovládá ani nekontroluje jiný podnik v České republice.

Brauerei Beck se zabývá zejména výrobou a distribucí piva v Německu, východní a střední Evropě, ve Velké Británii, USA a dalších 120 zemích světa, dále pak výrobou a odbytem nealkoholických nápojů v Německu a také vyrábí obalové sklo, které dodává především na německý trh. Celosvětový obrat skupiny společností ovládaných Brauerei Beck v posledním fiskální roce (1999-2000) činil přibližně Kč.

Relevantní trh

Úřad šetřil, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, a to takovým způsobem, že dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže. V případě negativního zjištění je Úřad povinen ve lhůtě do 30 dnů od zahájení správního řízení vydat rozhodnutí, kterým předmětné spojení povolí. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby Úřad vymezil, ohledně jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou zboží, které je schopno uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobní relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a zamýšlenému způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné. Geografický trh zahrnuje území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky hospodářské soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje ji od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících dodávek na trh.

▪ **vymezení relevantního trhu z hlediska věcného**

Interbrew se zejména zabývá výrobou a dodávkami piva, velkoobchodní činností s tím spojenou a v omezením množství vyrábí a distribuuje ochucené alkoholické nápoje. Na trhu České republiky působí Interbrew prostřednictvím společnosti Pražské pivovary pouze v oblasti výroby, marketingu a dodávek piva.

Skupina podniků kontrolovaných společností Brauerei Beck působí v oblasti výroby a distribuce piva, výroby a distribuce nealkoholických nápojů a výroby a dodávek obalového skla. Na trh České republiky dodával Brauerei Beck pouze minimální objem piva, a to naposledy v roce 1999. Kromě toho do České republiky dováží Brauerei Beck také menší množství obalového skla. Obrat dosažený na tuzemském trhu prodejem obalového skla v roce 2000 však činil pouze Kč, což nepředstavuje ani 1% podíl na tuzemském trhu obalů vyrobených ze skla.

Úřad konstatoval, že činnosti spojujících se soutěžitelů se vzájemně překrývají na trhu piva a posuzované spojení soutěžitelů je tedy spojením horizontálním.

Přestože má pivo řadu stejných vlastností jako některé další alkoholické nápoje a do jisté míry uspokojuje stejné potřeby spotřebitelů, představuje samostatný relevantní trh, do kterého další nápoje nespádají. Takto vymezila relevantní trh i Evropská komise například ve věci Case No. IV/M 582 - Orkla/Volvo a stejně postupoval i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve svém rozhodnutí č.j. S 108/99 ve věci spojení podniků South African Breweries International (Finance) B.V. a Plzeňský Prazdroj a.s.

Pokud se jedná o způsob distribuce piva, je zřejmý rozdíl mezi pivem prodávaným v maloobchodních sítích (tzv. „off trade“), kdy je pivo plněno a konečnému zákazníkovi prodáváno v lahvích (skleněných či PET) a plechovkách, a pivem prodávaným ke spotřebě v prodejních místech (tzv. „on trade“), jako jsou např. restaurace, kam je pivo distribuováno v cisternách či sudech. Prodej piva v hostinských zařízeních se odlišuje od maloobchodního sektoru zejména tím, že se v těchto zařízeních nesestává pouze ze samotného prodeje, nýbrž jeho součástí jsou i poskytované služby. Pivovary obvykle organizují pro tento sektor specifické distribuční systémy. Prodej piva v provozovnách také vyžaduje instalaci speciálního zařízení pro čepování piva. Důsledkem uvedených skutečností je tak vyšší cena piva v provozovnách oproti ceně piva v maloobchodu.

Rozlišování distribuce piva maloobchodním kanálem na straně jedné a distribuce piva v hostinských zařízeních na straně druhé není v posuzovaném případě spojení pro zcela nepatrné navýšení tržních podílů, jak je uvedeno v části rozhodnutí označené „Posouzení spojení“, rozhodující, proto byl relevantní trh po stránce věcné vymezen jako:

- trh piva.

▪ **vymezení relevantního trhu z hlediska geografického**

Jak již bylo uvedeno, relevantní trh z hlediska geografického zahrnuje území, na kterém se realizuje vztah nabídky a poptávky po zboží za dostatečně homogenních podmínek, jimiž se odlišuje od ostatních území, na kterých nabídka a poptávka probíhá za podmínek zřetelně odlišných. Relevantní geografický trh je vymezen:

- územím České republiky.

▪ **vymezení relevantního trhu z hlediska časového**

Vymezení trhu z hlediska časového vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. V daném

případě se jedná o trh trvalý, charakterizovaný pravidelnými dodávkami (službami) po celý kalendářní rok, nepodléhající významným výkyvům. Z uvedeného důvodu byl relevantní trh z hlediska časového vymezen jako trh trvalý. Pro posuzování spojení byl sledován poslední finanční rok, tedy rok 2000, s přihlédnutím k roku 1999 a k roku 1998.

Úřad provedl toto vymezení na základě podkladů poskytnutých účastníkem řízení, vlastních zjištění a získaných podkladů.

▪ **Podíl spojovaných soutěžitelů na vymezených relevantních trzích**

Na vymezeném relevantním trhu působí společnost Interbrew jednak samostatně a jednak prostřednictvím společnosti Pražské pivovary, kterou kontroluje.

Samotná společnost Interbrew realizovala na trhu piva v České republice v roce 2000 obrát Kč, a její tržní podíl v ČR dle dosaženého obrátu nedosahuje ani %. Celkový obrát dosažený na tomto trhu v roce 2000 činil přibližně 39,2 mld. Kč. Rovněž v období let 1999 a 1998 nebyl podíl společnosti Interbrew nijak výrazně odlišný. Mimo přímých dodávek společnosti Interbrew působí tato společnost na tuzemském trhu piva také prostřednictvím společnosti Pražské pivovary, která na tuzemském trhu piva realizovala v roce 2000 obrát Kč, což představuje přibližně 12,5% podíl na tomto trhu. Také v letech 1998 a 1999 byl tento podíl podobný.

Společnost Brauerei Beck dovezla své výrobky na vymezený relevantní trh v ČR naposledy v roce 1999, kdy na tomto trhu realizovala obrát Kč. Dosažený obrát nedosahoval ani% podíl z celkového obrátu na vymezeném relevantním trhu.

Spojování soutěžitelů vyvíjejí své aktivity na stejném relevantním trhu, jedná se tedy o horizontální spojení.

Posouzení spojení

Úřadem vymezený relevantní trh piva je trh stabilizovaný, charakterizovaný velkým počtem soutěžitelů s tím, že významní soutěžitelé jsou součástí velkých mezinárodních skupin s celosvětovou působností. Tito soutěžitelé svými tržními podíly v ČR zaujímají přední místa, největší podíl má skupina South African Breweries Group kontrolující v ČR pivovary Plzeňský Prazdroj, a.s. a Pivovar Radegast, a.s. s téměř 45% podílem na tuzemském trhu piva, Pražské pivovary mají cca 12,5% podíl. Budějovický Budvar má na trhu piva v ČR podíl přes 5%, Krušovice podíl přes 4,5% a dalších několik pivovarů má podíl do 4 % celkového trhu piva v ČR.

Distribuce piva tzv. způsobem „off trade“ a „on trade“ je v ČR realizována zhruba ve stejných objemech, prodejem v hostinských zařízeních je zajišťován cca 52,4% podíl a prodejem v maloobchodní síti cca 47,6% podíl na celkové spotřebě piva v ČR. Všichni soutěžitelé s významnějším tržním podílem mají poměr piva prodaného oběma způsoby porovnatelný s celostátním průměrem.

Podíl společnosti Brauerei Beck na trhu piva v ČR je, vzhledem k podílu soutěžitele, který získává tuto společnost, tedy vzhledem k podílu Interbrew, zanedbatelný, spojením se téměř nezvýší a na strukturu trhu nebude mít žádný vliv. Z tohoto důvodu Úřad nerozlišoval trh piva dle způsobu jeho distribuce, neboť pro posuzované spojení, i v případě, že by celá produkce společnosti Brauerei Beck byla realizována pouze jedním z uvedených způsobů distribuce, nebude mít s ohledem na celkový podíl společnosti Brauerei Beck takto získané navýšení tržního podílu společnosti Interbrew žádný dopad.

Pokud jde o překážky vstupu na relevantní trh, kromě registrace u živnostenského společenství a registrace u příslušných celních a finančních orgánů neexistují žádné jiné regulační podmínky, které musí být splněny pro možnost působení na vymezeném relevantním trhu. V rámci procesu vaření piva není třeba žádné zvláštní know-how kromě konkrétní vlastní receptury týkající se dané značky piva.

Výzkum a vývoj na příslušném relevantním trhu není nijak významný, neexistuje žádný konkrétní inovační cyklus. Trh piva není trhem, na kterém by docházelo k výraznému technickému pokroku, existuje zde spíše snaha o průběžné zvyšování efektivnosti a zdokonalování obalové a varné technologie. Každý soutěžitel působící na trhu piva disponuje vlastní vývojovou základnou, tudíž spojení nebude mít za následek odepření výsledků výzkumu a vývoje některému ze soutěžitelů na tomto trhu působících. V této souvislosti je rovněž možno uvést, že při povolování spojení podniků South African Breweries International (Finance) B.V. a Plzeňský Prazdroj a.s., v rámci správního řízení S 108/99, Úřad uložil podmínku, na jejímž základě se může každý soutěžitel působící na trhu piva stát akcionářem Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského, a.s., který je v majetku Plzeňského Prazdroje, a.s., Pivovaru Radegast, a.s., a Pivovaru Velké Popovice, a.s.

I když spojením soutěžitelů dojde k vytvoření subjektu s větší tržní silou, na trhu piva působí v ČR subjekty s tržní silou srovnatelnou, ne-li větší, proto dopad na trh ČR nebude mít vliv na hospodářskou soutěž.

Právní rozbor

Podle § 12 odst. 3 písm. a) zákona se za spojení soutěžitelů rovněž považuje, jestliže jedna nebo více osob, které nejsou podnikateli, ale kontrolují již alespoň jeden podnik, anebo jestliže jeden nebo více podnikatelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik, zejména nabytím účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů.

K posuzovanému spojení soutěžitelů dochází na základě Smlouvy o prodeji, kterou uzavřelo 66 z 67 komanditistů společnosti Brauerei Beck, jako prodávající, společnost Ameli, jako kupující a společnost Interbrew, jako ručitel. V důsledku této smlouvy získá společnost Ameli 80,02% obchodní podíl ve společnosti Brauerei Beck. Posledním, 67. komanditistou s podílem 19,98 % ve společnosti Brauerei Beck je společnost Haake Beck, která je však z 99,04 % dceřinou společností Brauerei Beck. Zbývající, tj. 0,96% podíl ve společnosti Haake Beck je v držení bývalých akcionářů jejího předchůdce, akciové společnosti Haake Beck Brauerei AG. S tímto podílem nejsou spojena žádná hlasovací práva. K tomu, aby Ameli získala 100% kontrolu nad společností Brauerei Beck tedy není nezbytně nutné, aby byl převáděn i podíl společnosti Haake Beck ve společnosti Brauerei Beck. Protože je Ameli dceřinou společností společnosti Interbrew založenou za účelem získání podílů v Brauerei Beck, získá Interbrew nepřímou kontrolu nad společností Brauerei Beck a jejími dceřinými společnostmi. Navrhovaná transakce je tedy spojením soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 zákona.

Spojení soutěžitelů podléhá podle § 13 odst. 1 zákona povolení Úřadu, jestliže celkový celosvětový obrat všech spojovaných soutěžitelů za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč.

Jak vyplývá ze skutečností uvedených v části tohoto rozhodnutí nazvané „Charakteristika spojovaných subjektů“, shora uvedené kritérium společného čistého obratu bylo naplněno, proto posuzované spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu.

V případech, kdy spojení podléhá povolení Úřadu a kdy tímto spojením nevznikne nebo nebude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, Úřad vydá podle § 16 odst. 2 zákona ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení rozhodnutí, kterým spojení povolí.

Úřad posoudil navrhované spojení v souladu s § 17 zákona a rozhodl ve smyslu § 16 odst. 2 věta třetí zákona o povolení navrhovaného spojení soutěžitelů ve stanovené lhůtě tak, jak je uvedeno ve výroku.

Judikatura EU

Úřad rozhoduje výhradně podle zákona, přihlíží však také k platné judikatuře EU. Těchto judikátů bylo podpůrně využito zejména při vymezení relevantního trhu v daném případě.

Při vymezení relevantního trhu přihlédl Úřad k výše uvedenému rozhodnutí Evropské komise Case No IV/M 582 - Orkla/Volvo a k rozhodnutí Case No IV/M.2044 - INTERBREW/BASS, ve kterém Evropská komise při vymezení věcného relevantního trhu upustila od rozlišování mezi distribucí piva „off trade“ a distribucí „on trade“.

Poučení o opravném prostředku:

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 11.10.2001